

Eva Brindová

PŘED
a PO HÁDKY

Eva Brindová

PŘEDHÁDKY A POHÁDKY

COPYRIGHT

Autor: Eva Brindová

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2014

ISBN:

978-80-7512-006-9 (ePub)

978-80-7512-007-6 (mobipocket)

978-80-7512-008-3 (pdf)

ULÍZANÁ PRINCEZNA

Jmenovala se Žakaranda a byla princezna. Dvě věci jí vadily: Že se jmenuje Žakaranda a že je princezna. S tou Žakarandou se jakž takž smířila, protože jméno Žakaranda je dlouhé a všichni si je zkracovali. Říkali jí Randa, a to bylo přece jen lepší než Žakaranda. Horší to bylo s tou princeznou, protože být princeznou je strašně těžká věc. Nejen, že se musíte jako princezna narodit, nemůžete se narodit jako kluk, protože kluk princezna být nemůže, ale také se musíte na princeznu vyučit.

Takové učení na princeznu trvá dlouho a pořád se musíte učit na jedničku. Jednou jedinkrát se něco nenaučíte pořádně, a bác ho, hned je tu malér. Nenaučíte se držet růži. Píchnete se, a je po princeznování, je z vás Šípková Růženka. Naučíte se na dvojku něco jiného, prásk, a je z vás žába. Představte si, že musíte sedět na kameni v potoce, lapat mouchy, a čekat, až se najde nějaký princ, aby vás políbil. Být princeznou je opravdu dřina.

Takže Žakaranda byla princezna Randa a učila se na princeznu. Jedna dvorní dáma ji učila chodit rovně a se vzpřímenou hlavou. Princezna Randa z toho měla mozol na hlavě, protože ta dvorní dáma viděla v kině indické dívky, jak chodí vzpřímené se džbánem vody na hlavě, a usmyslela si, že to je nejlepší způsob, jak naučit vzpřímeně chodit i princezny. Druhá dvorní dáma vyučovala uklánění a napadlo ji, že nejlíp se to princezna Randa naučí, když jí na nohu přiváže kámen, takže princezna se ukláněla tak, že vystrčila nos dopředu, a nohu s kamenem dozadu. Což o to, uklánění s kamenem na noze Randě celkem šlo. Mělo to jeden háček. Od provázku, na kterém byl kámen uvázán, měla odřený kotník. To viděla třetí dvorní dáma, která měla na starosti oblékání. Učila tedy princeznu Randu chodit v delších a delších šatech, aby zakryly ten princeznin odřený kotník, až nakonec měla princezna tak dlouhé šaty, že o ně zakopávala, a co chvíli upadla na nos.

Kdyby princezna Randa nebyla princezna, byla by docela hezká holka. Ale jak může být děvče hezké, když má mozol na hlavě místo vlasů, kulhá s bolavým kotníkem, a nos má jako bambuli? A když je celá ubrečená? Protože co má chudák princezna s mozolem na hlavě, kulhavýma nohama a nosem jako bambulí dělat, když se podívá do zrcadla? A jak se nepodívat do zrcadla, když bydlíte v královském zámku, kde je zrcadlo na každém rohu?

A vlasy měla jako vrabčí hnízdo. Zkuste si učesat vlasy, když máte na hlavě bolestivý mozol. No, jen to zkuste. A tváře měla samou šmouhu, protože když máte natlučený nos, jaksi se vám nechce se umývat. Takový natlučený nos je něco jako magnet. Přitahuje ruce. A když se na natlučený nos sáhne, bolí ještě víc. A v těch šmouhách byly světlé cestičky od očí dolů k bradě v těch místech, kudy jí tekly slzičky. Kulhající,

s natlučeným nosem, ve tvářích pruhovaná od špíny, s vlasy rozježenými, to byla princezna Randa. A nebylo jí pranic platné, že umí chodit vzpřímeně, že se umí ladně uklánět, a že pod dlouhými sukněmi není vidět do krve rozedřený kotník.

První dvorní dáma sáhla princezně Randě na její mozol a princezna sebou od bolesti šklubla. Šklubla sebou, to je pravda. Ale hlavu držela vzpřímeně, i když jí tekly slzičky, takže první dvorní dáma byla s výsledkem své výchovy spokojena. Navštívila pana krále a oznámila mu, že její dílo je šťastně dovršeno, že její výsost princezna Žakaranda se umí vznešeně pohybovat, a že je tedy nejvyšší čas, aby se ona, první dvorní dáma, vypravila na jiný královský zámek učit jinou královskou princeznu chodit vzpřímeně. Pan král uznale pokýval hlavou a poručil královskému pokladníkovi, aby první dvorní dámě vyplatil mimořádnou odměnu za úsilí, které princezně Randě věnovala. „Ale to nemuselo být, vaše veličenstvo,“ řekla dojatě první dvorní dáma, shrábla odměnu, sedla do kočáru a zmizela.

Druhá dvorní dáma přivedla princeznu Randu před krále a poručila jí, aby se před panem králem uklonila. Randa poslechla, uklonila se, vypadala v tu chvíli jako čáp, když stojí na jedné noze nad rybníkem a jedním očkem slídí, jestli se ve vodě nemotá neopatrná žába. Málem tam ten rybník byl doopravdy, protože kámen je kámen, a provázek, na kterém kámen visel, se princezně Randě stáhl kolem odřeného kotníku, až jí vyhrkly slzy. Jak byla předkloněná, kam měly ty slzy kapat? Na podlahu před panem králem. Když ne rybník, loužička jich byla. Pan král neměl výchovu druhé dvorní dámy rád a navíc seděl na královském trůně, takže na poklonu princezny Randy odpověděl jen pokývnutím své královské hlavy. Druhá dvorní dáma pak panu králi vysvětlila, že je s výsledkem své výchovy spokojena, že princezna Žakaranda se uklání velmi ladně, a že je tedy na čase, aby se ona, druhá dvorní dáma, pustila do výchovy nějaké jiné princezny. Dostala odměnu, sedla do kočáru a již jí nebylo.

Třetí dvorní dáma zahlédla odjíždějící kočár. Byl to kočár s první dvorní dámou, ale tu třetí dvorní dáma nezahlédla. Jen si tak pomyslela: „Aha, někdo odjíždí. Třeba královský posel jede vyhlásit do okolních království, že princezna je vychovaná a může se vdávat.“ Pak ale zahlédla druhý kočár a všimla si, že v něm sedí druhá dvorní dáma. „Ajajaj,“ pomyslela si. „Copak se to tu děje?“ Trochu pošmejdila v královské kuchyni, trochu se protáhla královskými předpokoji, poslechla si, co si povídají královští kuchaři, co si povídá královské služebnictvo, osvětil ji duch svatý, a přicupitala k panu králi: „Vaše veličenstvo, nevím jak vy, ale myslím si, že její veličenstvo princezna Žakaranda je již docela vychovaná a umí všechno, co má princezna umět. Nemyslím, že bych měla vaše veličenstvo dál obtěžovat svou přítomností.“ Pan král si to také nemyslel, třetí dvorní dáma tedy dostala stejnou odměnu jako první a druhá dvorní dáma, a vzápětí odhrčel třetí kočár.

Zůstala jen princezna Randa s rozčuchanými vlasy a bolákem na hlavě, kulhající s odřeným kotníkem, a s natlučeným nosem jako bambulí. A v kuchyni, kde se vařila bramboračka a česnečka a zakvedlaná zelňačka pro služebnictvo, zůstala její kmotra. Všechny princezny mají kmotru. Ta kmotra sice vypadá jako stará babka, ale ve skutečnosti je to převlečená víla. Po hříchu, v tom království, kde žila princezna Randa, se víly nevyskytovaly, její kmotřička byla docela obyčejná stará babka, která se na stará kolena živila tím, že v kuchyni pro služebnictvo umývala hrnce od bramboračky,

česnečky, a zelňačky. Říkali jí bába kořenářka. Ne proto, že se její nebožtík manžel jmenoval Kořenář. Ani proto, že by chodila po kraji a sbírala bylinky, aby z nich vařila léčivé lektvary. Říkali jí tak proto, že jí bylo líto se po svém manželovi zbavit jeho svršků a tak nosila jeho košile, jeho kalhoty, jeho boty. To se ví, kalhoty jí byly velké, tak si jejich nohavice u kotníků svazovala provázkem. To se ví boty jí byly také velké, tak si je vycpávala kousky hadrů. Ale velké boty jsou velké boty, opravdu se v nich špatně chodí, takže bába kořenářka při chůzi zakopávala o kdejaký kořen. A proto jí říkali bába kořenářka. Chudák bába.

Kočáry s dvorními dámami odhrčely, princezna Randa s džbánem vody na hlavě kulhala zámkem, až dokulhala i do kuchyně.

„I propána,“ spráskla ruce bába kořenářka. „Co to máš, Rando, na hlavě?“

„Mozol, kmotříčko.“ Zalkala princezna Randa.

„Co to drmolíš, děvče? Mozol vypadá jinak. Tohle je džbán.“

„Ale pod tím džbánem mám mozol.“ Lkala Randa dál.

Kmotříčka bába nemeškala, popadla džbán...ne, netřískla s ním. Džbán to byl pěkný, pomalovaný, postavila ho na stůl, a protože neměla po ruce kytku, strčila do džbánu svazeček pažitky. Konec konců, když pažitce vykvete takové ty fialové paličky, je také docela hezká téměř jako opravdová kytice. Princezně Randě se hned trochu ulevilo, ale na tom bába nepřestala.

„Jejda, děvče, tobě snad vyroste na hlavě roh, takový to je obrovský mozol.“

Ještě, že byli v kuchyni. V kuchyni se vždycky něco najde, dokonce i něco takového, co se může hodit na princeznovský mozol. Bába kořenářka našla hrstičku šalvěje. Pravda, šalvěj se dává do omáček jako koření, ale to bába nevěděla, protože dávala do omáček sůl a kmín. Jo, a také uviděla na plotně hrnec horké vody. Vsypala do vody šalvěj a odvarem šalvěje omyla Randě hlavu. Vlastně chtěla omýt jen ten mozol, ale kdo by se s nějakým mozolem páral. Vzala to z gruntu.

„Au!“ Ozvala se princezna, protože ten šalvějový odvar byl opravdu horký.

„Vydrž, holka, to hned přestane,“ radila jí bába.

Odvar trochu vychladl, takže to opravdu přestalo pálit. Ale na tom nebylo dost. Bába sáhla do kapsy kalhot a vytáhla hřeben. Ne, že by tak pečovala o své vlasy. Svoje vlasy měla svázané do drdůlku, takže česat nepotřebovaly. Ten hřeben měla bába na česání borůvek, a z toho je vidět, že opravdu nebyla žádná bába kořenářka, protože báby kořenářky by nikdy borůvky hřebenem nesbíraly.

Mokrý vlasy se snadno češou, i kdyby byly sebevíc zcuchané, nevdají jim ani hrubý hřeben na česání borůvek. Bába ještě přejela princezně Randě obličej mokrou utěrkou, nějaká ta mokrá utěrka po utírání nádobí se v kuchyni také vždycky najde, přejela tedy Randě obličej utěrkou, a ejhle, princezna úplně prokoukla. Najednou z ní byla dívčina

jako ulízaná. Ne, že by ji někdo olizoval. To se jen tak říká. Když je někdo umytý, učesaný, nažehlený, prostě ulízaný.

Tím by to mohlo skončit, od té chvíle se princezně Randě mohlo říkat ulízaná princezna. Jenže tím to neskončilo. Kdepak! Ani nápad!

Hlava přestala bolet, vlasy najednou nekudlily, princezna si radostí poskočila a...

„Jouvejouvejouvej!“

Bodejť by nejouvejovala! Jen si zkuste poskočit, když máte k noze přivázaný kámen! Správně by to mělo být takhle:

„Řach!“

„Jouvejouvejouvej!“

Napřed to řachlo, protože jak princezna poskočila, poskočil i kámen. „Řach!“ Noha zabořila: „Jouvejouvejouvej!“ Princezna kvílela a bába kořenářka našpicovala uši. Jak by také ne? Hlava byla ošetřená, přestala bolet, tak co má princezna co kvílet? Teprve v tu chvíli si všimla, že princezně visí na noze kámen. Nebyla by to bába kořenářka, kdyby si okamžitě nevěděla rady. Ještě měla trochu horké vody od šalvěže, na trámu nad kamny visel svazeček bylin. Nevěděla, že je to pelyněk. Ale byly to byliny, proč by je tedy nepoužila? Popadla pelyněk, spařila jej horkou vodou, odvázala kámen, omyla bolavou nohu pelyňkem, a věřte, nevěřte, princezně se opravdu ulevilo.

Tím by to opět mohlo skončit, ale neskončilo.

Bábu kořenářku to ani nenapadlo. Jak by to tedy mohlo napadnout princeznu Žakarandu? Kde by se měla dovědět, že šalvěj je na bolavé zuby? Bába to nevěděla, princezně to nikdo neřekl. Nikdo jí neřekl, že odvar z pelyňku se dává pít klukům, když je bolí břicho z nezralých jablek. Jí pomohla šalvěj na hlavu, jí pomohl pelyněk na nohu. Když pomohl jí, proč by nepomohl jiným? I stalo se, když si na zahradě cvičila princeznování, nachomýtl se tam zahradníkův Vašek. Tedy nachomýtl! Seděl na švestce a...

„Bác!“ Nachomýtl se i se zlomenou větví na zemi přímo před princeznou. To se ví, že to bolelo. To natlučené koleno. Ne, že by brečel. Kluci kvůli nějakému kolenu nepláčou. Ale princezna hned věděla své. Popadla Vaška za ruku, odvedla ho do kuchyně a udělala s ním totéž, co udělala bába kořenářka s ní. Omyla mu koleno odvarem z pelyňku, zavázala koleno do utěrky, aby to tolik nebolelo, strčila Vaškovi do ruky bonbon. Takové to velké sladké červené gumové nic, co se musí hezkou chvilku žvýkat, než se to dá spolknout.

To se ví, že se Vašek pochlubil kamarádům. S tou švestkou, s tím kolenem, s tím bonbonem. Chytrému napověz, hloupého trkni. Byl to kovářův Toník, který na to přišel. Počkal si, až bude Randa zase na zahradě princeznovat, došel k ní, udělal smutné oči, nastavil prst pravé ruky a dlaň levé ruky. Na prst dostal šalvěj, na dlaň bonbon.

To by nebyli kluci, aby to nevylepšili. Zase ten Toník. Vyčíhal si pana Studničku, co prodával v obchodě, do kterého chodila princezna Randa nakupovat bonbony a zeptal se ho:

„Prosím, pane, jaké bonbony dnes kupovala princezna?“

„Která princezna?“ Zeptal se v rozpacích pan Studnička, jako kdyby k němu chodily nakupovat tucty pricezen.

„No, přece naše pricezna kořenářka.“

A už to bylo. Žádná ulízaná pricezna. Princezna kořenářka. Neminul týden a nikdo jí jinak neřekl. Princezna kořenářka. Jenom jedno na tom bylo divné. Kolik bolavých prstů se vyskytlo, když princezna koupila čokoládové pralinky.

KOMINÍKOVO ŠTĚSTÍ

To byl jednou jeden kominík. Že nevíte, kdo je kominík? Tak to je pán, který se pohybuje ve vyšších sférách, a aby měl ty sféry opravdu vysoké, chodí po střechách. Aspoň má dobrý výhled. Samozřejmě si nechodí po střechách jen tak pro zábavu. Je kominík, protože vymetá komíny. Kdo vymetá komíny je kominík, stejně jako ten, kdo staví zdi je zedník, kdo pleje záhony na zahradě, je zahradník. No, není to jednoduché? Ale co takhle šatník, patník, blatník...

Nemyslete si, že takový kominík chodí pouze po střechách. Co když chce třeba přejít přes ulici? Přes ulici přece střechy nevedou. Když chce kominík přejít přes ulici, chtě nechtě musí sejít dolů na chodník. A v tom to je! To, že kominíci vymetají komíny, to je jenom záminka. Hlavním úkolem kominíků je nosit štěstí. Jde si tak kominík po ulici, na rameni nese plný pytel štěstí. A štěstí se v pytli spokojeně vrtí, protože se pěkně nese a nemusí jít pěšky. Tak nějak to je.

Šel si tak jednou pan Souček po ulici, usmíval se na lidi kolem, usmíval se i na Kristýnku Macháčkovou, Kristýnka se usmívala na něho. Pan Souček byl celý v černém, aby to bylo dokonalé, měl černé ruce, obličej, vlasy, byl celý černý, protože byl kominík. Kristýnka se usmívala na pana Součka, protože si představovala, jak bude mít štěstí, když potkala kominíka.

Ale mít od kominíka štěstí, to není jen tak. Dokonce byla na to ustanovena komise, která měla rozhodnout, jak se dostat k tomu kominickému štěstí. Komise zasedala, komise se usnášela, ale k rozumnému konci ne a ne se dobrat. Polovina komise tvrdila, že kdo chce mít štěstí, musí si na kominíka sáhnout. Třeba jedním jediným prstíčkem, ale sáhnout. Druhá polovina komise soudila, že se na to musí jinak, že se musí chytit knoflík. Nehledě na to, že je asi zbytečné chytat knoflík, když knoflík neutíká, jak by také mohl utíkat, když nemá nožičky, nemohla se ta druhá půlka komise shodnout, jestli se má knoflík chytit levicí, pravicí, nebo dokonce obouruč.

Je to k neuvěření, ale spor té komise rozřešila Kristýnka Macháčková. Když uviděla pana Součka, kominíka, chytila pravou rukou knoflík, který měla na levé manžetě halenky, a pomyslíla si: „To mám štěstí, že mám na sobě halenku s knoflíky na manžetách.“

Měla ho. Měla štěstí, že měla halenku na knoflíčky. Vida, jak je to jednoduché.

CHYTRÝ HONZA.

Honza je Jan, Jenda, Jeník, Jeníček, kterému se říká Honza. To je totéž, jako když se Josefovi říká Pepík. Jediný rozdíl je v tom, že když je někdo Josef, tak je sice Pepík, ale to je všechno. Když je ovšem někdo Jan, pak není jen Honza, ale tak nějak samo sebou je hloupý Honza. A takový hloupý Honza to vůbec nemá snadné. Třeba by se chtěl proběhnout na louce, nebo by si chtěl zajít do lesa na houby, ale nemůže. Musí ležet doma za pecí a musí čekat, až mu máma napeče buchty a vypraví ho do světa. Pak musí hloupý Honza jít do jakéhosi cizího království za sedmero řekami a sedmero horami, a tam musí vysvobozovat princezny. Ty princezny si potom musí vzít za ženu, a aby toho nebylo málo, dostane polovinu království a v něm musí s těmi osvobozenými princeznami kralovat. Chudák hloupý Honza.

Vtip je v tom, že když je hloupý Honza, pak musí být i chytrý Honza, protože kdyby byli jenom hloupí Honzové, nebylo by proč říkat, že jsou hloupí. Hloupí Honzové jsou proto, že se liší od chytrých Honzů. Je zvláštní, že hloupých Honzů má kdekdo plnou pusou, zato o chytrých Honzech se nemluví. Kdoví proč.

Aspoň jeden takový chytrý Honza však je. Bydlí s mámou v chalupě na kraji vesnice, jedním oknem se dívá na dvorek plný drůbeže, druhým oknem se dívá na zahrádku plnou zelí a salátu a vůbec všelijaké zeleniny, co je moc dobrá na chuť i pro zdraví.

Tam tedy chytrý Honza bydlel, ale vůbec nevylehával za pecí a nečekal, až mu máma napeče buchty.

Jedna dvě,

Honza jde.

Nese pytel mouky.

Máma se raduje,

že bude péct vdolky.

Tak to je říkanka přesně o našem chytrém Honzovi. Právě to Honza udělal. Šel do mlýna, z mlýna mámě přinesl pytel mouky. Ne, že by se máma radovala, že bude péct vdolky. Radovala se, že je Honza tak příčinlivý, že nepolehává za pecí, ale stará se, aby měli co jíst. Šla a opravdu upekla nikoliv vdolky ale buchty. Buchty plněné povidly ze švestek, které Honza také natrhal.

Že nevylehával za pecí, to nebyla tak úplně pravda. Právě teď, když mu máma napekla buchty, zalezl s mísou za pec, a tam si na nich pochutnával. Máma na něj koutkem oka

pomrkávala a v duchu si říkala, jaký je ten Honza hodný hoch, když jí přinesl z mlýna mouku, aby se s tím pytle na trakaři nemusela plahočit sama. Kdepak, ani nápad, posílat takového hodného chlapce kamsi do světa! To tak! Ještě by tam při tom osvobození princezen mohl přijít k úhoně. Úhona! Úhona je takové divné slovo, které se říká, když si někdo zlomí ruku nebo nohu nebo aspoň prst na ruce, prostě když se někomu něco nemilého stane. Musí se uznat, že při osvobození princezen je příležitostí k úhoně jako máku. To je opravdu lepší nosit z mlýna pytle mouky.

Stejně za pecí nepobyl dlouho. Vždyť co je to na Honzu mísa buchet. Jen se po nich zaprášilo a už se Honza hrnul z pece dolů. To proto, že ho napadlo, aby se šel podívat, jak velké brambory jim narostly na políčku za chalupou. Popadl motyku a košík a již ho nebylo. Co by ho nebylo. Bylo. Ani máma nemrkla a už byl zpátky s košíkem plným brambor. Rázem měli druhý den oběd. A Honzovi vůbec nevadilo, že mu zpívali:

Jeden dva tři čtyři pět,

Cos to, Honzo,

Cos to sněd?

Brambory pečený,

byly málo maštěný.

Ono se to řekne „brambory pečený.“ Ale co bylo s tou neosvobozenou princeznou? Co by s ní bylo? Čeká na nějakého hloupého Honzu, aby ji osvobodil. Náš chytrý Honza si vzal za ženu Madlenku, co bydlela v sousedství, a spokojeně si spolu žili i bez poloviny království.